

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG SOKOLSKO SELO

**Čuvajte
Jugoslaviju!**

Izlazi svakog petka — Godišnja pretplata 50 Din — Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 — Račun poštanske štedionice broj 12943 — Oglas po ceni — Rukopisi se ne vraćaju

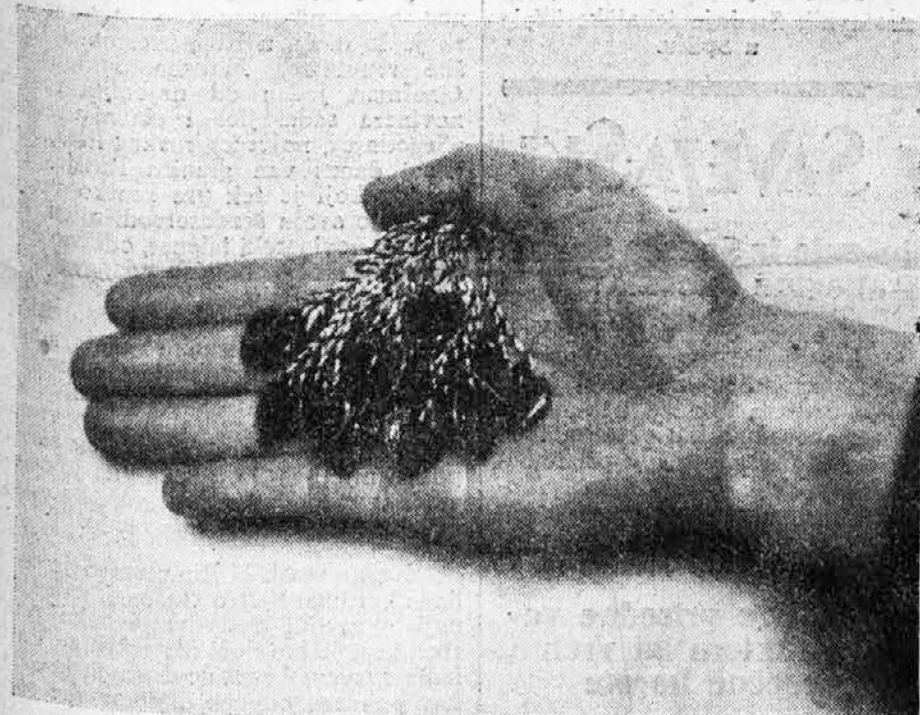

Ljubljana, 23 novembra 1934
God. V — Broj 48

Sokolsko srce u akciji sokolskog milosrđa

Široko zasnovana socijalna akcija, koja ima da se prema zaključku centralnog vodstva naše sokolske organizacije provede i izvrši na ovogodišnji naš sokolski praznik 1 decembra na području svih 2.357 naših jedinica, nosi kao svoj vanjski znak crvena srca, izrađena iz stakla i povezana na koncu državnih boja.

Ova sokolska srca prodavaće naši pripadnici u svakom kraju, gde postoje sokolska društva i sokolske čete, tako da će se po svojoj domovini videti ta simbolička znamenja sokolskog bratstva i sestrinskog milosrđa. Ko kupi ovako srce, pripeće ga na levu stranu grudi, kao vidan znak da to stakleno srce govori živom srcu, da se kupac tog srca ubraja među one, koji i činom ispovedavaju svoj socijalni osećaj u želji da pomogne svojoj oskudnoj braći i sestrama.

Tačna uputstva, kako se ima da izvede ova socijalna akcija po svojoj državi, objavljena su u brošuri »1 decembar 1934«, a koju su već dobile sve naše jedinice. Uprave svih župa, svih društava i svih četa dužne su da se ravnaju po tim uputstvima i da tu akciju milosrđa izvedu savesno i tačno.

Materijalni prinos od tih prodanih sokolskih srdaca podeliće se na tri dela: jedan deo pripaće Savezu, da bi se njime pokrili nabavni troškovi i da bi se pojačao već ustanovljeni »Socijalni fond Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja«, koji je kod Saveza SKJ već osnovan s iznosom od 200.000 Din; drugi deo prinosa poslužiće da se ustanove slični fondovi kod svih 25 župa, a treći, pretežni deo ostaće svakome društvu i svakoj četi, da njime pomogne socijalne potrebe svoga kraja.

Prodajna cena svakome staklenom srcu je 2 Din po komadu, kome je moguće, može po svojoj volji da doda što i više. Ovih staklenih sokolskih srdaca se u promet 200.000 za svu državu, koja u tim danima treba da uplati bratskom ljubavlju prema onim svojim sinovima i kćerima, kojima je pomoć najpotrebnija.

Ova staklena srca nisu mogla da se nabave kod nas, jer naše staklene nisu uređene da bi mogle izradivati ove sitne staklene stvari. Gde god se je naš Savez obratio u tu svrhu, bilo mu je odgovoreno, da se ova narudžba na žalost ne može da izvrši, iako bi se njome bar u izvesnom delu ublažila težina besposlice, kojom su pogođeni naši sta-

klari. Staklana u Petrovcama izvestila je, da bi ovakva srca mogla da izradi iz gline, ali da ne bi mogla da ih izradi u tolikoj količini u određenom roku s razloga, što bi ih bilo moguće dnevno izraditi najviše po jednu tisuću.

Savez se je najposle obratio bratskoj Čekoslovačkoj obci sokolskoj u Prag, koja je prošle zime i sama preduzela sličnu akciju. I zaista, bratska Čekoslovačka obec sokolska s bratskom predusretljivošću pribavila nam je ova srca, koja su izradila nezaposlena braća staklari u Čekoslovačkoj Republici. Time smo ujedno pružili skromnu a ipak bratsku pomoć svojoj sokolskoj braći u bratskoj zemlji, a što ovoj našoj socijalnoj akciji daje još dublji značaj.

U okviru ove naše socijalne akcije ima da se povede zajedno s prodajom sokolskih srdaca također i sabiranje do-

Na stražu Jugoslavije!

Poslednje reči blagopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra Ujedinitelja i našeg prvog Sokola namenjene su svim Jugoslovenima bez razlike. Ipak, one su Sokolstvu posebice namenjene. Ako su te Kraljeve reči za svakoga Jugoslovena opomena, one su za Sokolstvo nova zapoved, — poticaj na nov, još silniji polet.

Kao što su bile reči umirućeg Kralja Junaka istorijske za karakterizaciju njegove uzvišene ličnosti same, tako moraju te reči da budu istorijske takoder i za jugoslovensko Sokolstvo, čija je sva prošlost, za vreme ropstva kao i kasnije na svojoj slobodnoj zemlji, bila samo jedno ogromno delo gradjenja Jugoslavije.

Tirševa ideja, koja se je tako snažno ukorenila u srcima svesnih Jugoslovena, bila je nevidljiva, tesna veza, koja ih je duhovno ujedinila već onda, kada su bili na vlastitoj zemlji od tudina smatrani državljanima drugoga reda.

Sokoli su umirali na bojnim poljima, ginuli u tamnicama, padali od kuršuma tudinaca i natapali svoju grudu vlastitom krvlju. Ali svaka od tih žrtava bila je novi kamen u jugoslovenskom zdanju, bila je bolni krik: »Židajte Jugoslaviju!« Nisu zalud padale te žrtve. Njihovim kostima sagrađena je Jugoslavija.

I u svojoj vlastitoj državi, nakon oslobođenja i ujedinjenja, Sokolstvo nije sustalo, nije stalo da počine, nije usporilo svoj korak u svom daljnjem razvoju i razmahu, već je pregnulo i dalje da istim elanom radi oko učvršćivanja svog vlastitog doma. Geslo Sokolstva od tada postalo je: Gradi, učvršćuj, uzgajaj! — i tu je Sokolstvo dokazalo svu svoju snagu, ono je pokazalo, koliko je potrebno državi i narodu. Ono je postalo, a što je i naravno, deo narodnog tela, jedan od najglavnijih pokretača u njegovom nacionalnom i kulturnom životu. Ono je postalo budni čuvar slobode i jedinstva.

Malo ko je tako duboko poimao i shvatao ulogu Sokolstva kao naš Viteški Kralj Ujedinitelj, u kome je naše Sokolstvo gledalo simbol jugoslovenske slobode, junaštva i uzor radinosti za svoj narod. On je bio simbol, koji će kao takav i ostati, najveće jugoslovenske nacionalne svetinje, jer je On naš Ujedinitelj.

Ali nadošao je zlokobni 9 oktobra, kada je opet pala žrtva, najveća žrtva, koju nikada nije moguće dovoljno oplakati, nikada zaboraviti. Zločinačka ruka posegla je za najvrednijim sinom naše zemlje, za našim najvrednijim sokolskim bratom. Pala je najveća žrtva, koja mora da bude i poslednja! Veće žrtve više ne može da bude!

Svi znamo kakva je namera bila onih, koji su podigli ruku zločinca na uzvišenu ličnost našeg nacionalnog Junaka, Viteza, Vode i u istoriji besprimerno ljubljenog Vladara. Svi znamo, da su podli izdajnici već likovali od radosti, očekujući ostvarenje svojih zločinačkih i paklenih osnova.

Ali prevrili su se grdo. Junaštvo našeg najvećeg Junaka prešlo je na nas. Njegova dela, koja su kao dragoceni biseri nanizana na čeličnu žicu naših sokolskih srdca, ostavljena su nam sada u amanet. I dokle god bude kucalo baram jedno od tih srdca, duh junaštva živeće i čuvaće delo našeg Najvećeg Neimara.

Kada je ubojničko tane udarilo u zlatno i plemenito, sokolsko srce našeg Kralja i Vode, on je još po poslednji put iz umirućih usta dao svoju poslednju zapoved: »Čuvajte Mi Jugoslaviju!« Ovu zapoved, koja je postala i najveći cilj u životu jedne cele nacije, ponavlja danas svako sokolsko srce, zavetujući se da će ju ispuniti. Jer Sokolstvo je svesno da nije dosta tu poslednju zapoved imati samo na umu i ponavljati, već se ona mora najsvetije i da izvršava. A međuvremeno Sokolstvo treba i da pregleda svoje redove i da još jednom svakome među njima, i izvan njih, jasno i glasno reče: Mi nastavljamo delo Velikog Pokojnika! Mi stvaramo jedinstvenu i moćnu Jugoslaviju, koja je za nas najveća nacionalna svetinja! Za nas ne postoje ni plemenske ni verske razlike! Sve ono što nas je delilo kroz vekove, sve smo to odbacili u jednom samom danu! Mi smo vojska jaka telom i duhom! Naše je oružje neograničena ljubav prema Kralju, Narodu, Državi, naše je oružje vernost jugoslovenskom narodnom i državnom jedin-

stvu! Ko ne može da to oružje nosi, taj neka kidne iz naših redova! Sokolstvu ne treba mobilizacije — ono je sabrano dragovoljno i ono je spremno da zbije stupa putem, koji mu je odavna oertan, bez vijuganja i zaoblazjenja. Ono je spremno da stupa putem, kojim će moći da najbolje izvrši oporuku svog Viteškog Kralja: da čuva Jugosla-

viju! I korak svakoga onoga, koji hoće da u stopu ide sa Sokolstvom, mora da bude čvrst i postojan. Njega ne sme da pokoleba ni sadašnjost ni da ga zastraši budućnost. Jer Sokolstvo kroči na mrtvu stražu Jugoslavije. Jer i Sokolstvo je odgovorno za njenu sudbinu. I u duhu Velikog Vode, čiju ćemo poslednju zapoved večno slušati, Sokolstvo će odvažno i junački, sve kao jednan, uvek odgovarati: Na straži smo! Čuvamo Jugoslaviju!

G. K-ij.

Čuvajte nam Jugoslaviju pod svaku cenu i žrtvu!

Poruka Jugoslovenskih Sokola iz Amerike

Bratska Sokolska župa Mostar primila je ovih dana sledeće pismo od Jugoslovenskog Sokola iz St. Louis, u kome se među ostalim kaže:

Potresna i kobna po naš narod vest o ubijstvu Kralja Aleksandra, potresla nas je neopisivo. Mi smo mislili, da su naši vanjski i unutrašnji neprijatelji uspeli da nam sruše i pocepaju našu domovinu. Mi smo to na svaki način tumočili, ali srećom naše slutnje nisu se obistinile.

Većina nas otišla je iz domovine pred 30 godina pod pritiskom i u potrazi za korom hleba, ali pored svih naših poteškoća i borba za opstanak u tudini, ostali smo uvek na braniku i propovedanju našega narodnog jedinstva. Neprestano pratimo sve događaje tamo u domovini, radujući se dobrim i veselim vestima, a žaleći svaku zlu vest.

Mi smo građani ove zemlje, ali nemoguće nam je kao Sokolima istrgnuti iz srca ljubav za svoj rod i dom. Naša

je borba velika i neprestana, jer se moramo boriti s našim rodnim dušmanima, koji su po tradiciji naših starih i vekovnih dušmana otrovani protiv brata i roda svoga.

Zadnje vesti iz domovine, da nema unutrašnjih buna i da je sve mirno, veseli nas uveliko; to neka bude smrtni udarac svima neprijateljima Jugoslavije. Uvereni smo, da će nas ova zadnja žrtva još više cementirati u jednu jaku, neslomljivu i nerazdeljivu narodnu zajednicu za uvek.

Čuvajte nam Jugoslaviju pod svaku cenu i žrtvu!

Zdravo!

Za Jugoslovenski Soko St. Louis Mo:

Starosta:

Vinko Budrović, s. r.

Tajnik:

Juraj Ivčić, s. r.

Jedino svestrano harmonično sokolsko vaspitanje pravo je sokolsko vaspitanje

»Ode Mate u Sokolaše da rukama maše«

Zaista malo čudan i smešan naslov, ali to su reči iz naroda, iz nekog bosanskog kraja, pretežno nastanjenog žiteljima katoličke vere, gde ima nekoliko dobrih i aktivnih sokolskih četa. Te narodne reči ne treba shvaćati s njihove smešne strane, niti ih suviše potcenjivati, jer narod što god je rekao, prethodno je dobro sazeo i sazvakaio, pronikavši to svojim bistrim i zdravim razumom. Trebalo bi samo gornjim rečima odrediti tačan smisao.

Te narodske reči sadrže pomalo i istine, makar ona i bila gorka za nas, makar ona bila i bić onima koji jednostrano shvaćaju ulogu Sokolstva.

Jednostrano shvaćeno vaspitanje sokolskog članstva putem telovežbe kao jedinog i najmoćnijeg sredstva, a potcenjivanje ili pridavanje manje važnosti svemu onome što se samo nameće da bi se postiglo harmonično vaspitanje tela i duha, može se zaista okarakterisati tim narodskim rečima t. j. mahajanjem rukama.

Zalosno je ono društvo, gde se samo »rukama maše«, a gde se ne vrši u isto vreme i vaspitanje članstva u idejnom i moralnom pogledu, gde se smišljeno i stvarno ne radi u svima pravcima, koji su predviđeni za uspešno izvođenje sokolskog vaspitanja.

Tome i takvom radu, koji nije retkost, kriva je jedna činjenica, a to je slaba ili nikakva koordinacija rada pojedinih vaspitnih organa.

Bilo je to poodavno i sad sam slučajno naišao na to. Priredben je javan čas neke sokolske čete. Raspoloženje veliko. Mnogobrojni narod, muško i žensko, staro i mlado, posedalo na meku travu u jedan okrug, a u sredini vežbaju pojedina odeljenja članstva, njihove dece, mladića i devojaka. Stariji se grupisali zajedno, odbijaju guste dimove iz svojih lula i ponekad stavljaju primedbe prilikom vežbanja, čudeći se, kako to tako teče lepo i skladno. Dok će ti neki sredovećan seljak: »Neka vajde, dobro izigravaju, ali još to nije ništa! Ja sam za vreme rata gledao kako jedan pelikan hoda po štriku deset metara visokom, jednog sam gledao gde ždere sabljce, a jedan je opet go golcat ležao na ostrim klinima«. Reče i važno pogleda

po prisutnim, koji ju pažljivo gutali njegove reči, da bi odmerio utisak svojih primedaba. Kratko izučavanje, dok će ti jedan starić izvadljivu lulu iz usta i otpljunući preko glava iza sebe: Biži ba! Matija, naši su jako počeli, imaju vremena, mladi su, izučice oni i nešto više!

U jednom opet sreskom mestu, gde sokolsko društvo postoji preko 20 godina, čuo sam gde jedan član uprave društva, posmatrajući vežbu dece na javnom času, pita nekoga koji je s njim stajao: »Prestavlja li i tvoj sin tamo?«

Ni ta se primedba niukoliko ne razlikuje od reči, koje sam stavio kao naslov ovoga članka, a iz nje vidimo neobaveštenost naroda o zadacima Sokolstva kao istovremeno i čestu jednostranost našega rada.

Izvukavši pouku iz tih posve nativnih primedaba i narodskih reči, moram naglasiti, da jednostrano i na egoistički način shvaćena uloga od strane pojedinih naših vaspitnih organa, bilo tehničkih, prosvetnih i drugih, daje veoma slabe rezultate, a najčešće se takvim radom postiže obratna svrha. Takvim radom se dovodi do onog antagonizma, koji se ne mora ispoljavati u međusobnim trvenjima, nego u suptilnosti shvaćanja, vučenja svakoga na svoju stranu, potcenjivanja tudnjeg i preceñjivanja svoga nastojanja i uloge.

Niti vaspitava samo tehničar, niti prosvetni radnik. Soko vaspitava Sokola, a vežbanje, kratki govori, idejne škole itd. samo su sredstva vaspitanja, koja idu posve rame uz rame i čija je uloga i važnost jednako velika.

Kako je međutim bitni deo toga rada snaženje tela, ne može se sokolski rad ni zamisliti bez toga. Održavanje idejnih škola bez telesnog vežbanja i obratno, jednostran je rad, koji ne daje željene rezultate.

»Ba« je uzrečica mesto bolan, koja se ovde često upotrebljava u govoru.

»Jako« je provincijalizam, a znači istom ili sada.

U nas se rekne glumcima da predstavljaju, a također onima u cirkusu.

Ovogodišnju Nobelovu nagradu za literaturu podjelila je švedska akademija nauka i umjetnosti poznatom iranskom piscu Luidu Pirandelu. Irandelo je rođen 1867; za doktora filozofije promoviran je na univerzitetu u Bonu. Do 1904 živio je povučeno kao nepoznati profesor gimnazije, ali je 1908. godine stekao glas svojim romanom „Matija Paskale. Od njegovih drama i skih dela najpoznatiji je komad „Seslica traže autora“, napisan 1922 godine. Od godine 1929 bio je direktor pozorišta u Rimu, Turinu i Milanu. Sačinio je nekoliko putovanja u Švedsku i pri se sprema na turneju u Čehoslovačku. U Londonu umro je ovih dana 1936. R. Orage (Ored), poznati engleski pisac i izdavač čuvene revije „The New Age“, oko koje je sakupio najodličniji engleske pisce, pesnike i kulturne radnike. Bio je veliki prijatelj Slovena, naročito Čehoslovaka, pa je u svojoj reviji donosio i prevode iz dela Vrhlicko Mahara, Bezručica i Sove.

Prvodecembarski svečani broj Sok. glasnika

Članke i dopise za ovaj broj, kao također i oglase, treba poslati uredništvu, odnosno upravi lista, najdalje do 24. o. m.

Uredništvo i uprava

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTVA I ČETA

Župa Ljubljana

LJUBLJANA. — Spomenik za Vižmarški tabor iz leta 1869. Sokolski dom v št. Vidu nad Ljubljano. Na binkoštni ponedeljek, dne 17. maja 1869. leta, je bil v Vižmarjih najmočnejši in najznamenitejši narodni tabor. Na tem taboru je slovenski narod formuliral svoj politični program, ki je vnel v slovenskih srcih toliko ognjenavdušenja, da je bil že naslednje leto načrtan južnoslovenski program, ki je bil začetek jugoslovenske ideje pri nas. In ta ideja se je pol stoletja nato uresničila v svobodni jugoslovenski državi — v naši kraljevini Jugoslaviji.

V spomin na to veličastno narodno in politično ljudsko manifestacijo je namenjal postaviti narodni odbor dostojen spomenik, kar je tedaj avstrijska vlada prepovedala.

Da izpolnimo davno željo naših prednikov, se je na sestanku delegatov nacionalnih društev dne 10. marca t. l. v Ljubljani soglasno izvolil podpisani akcijski odbor, ki si je v zvezi s sokolskim društvom v št. Vidu nad Ljubljano postavil nalogo, da zgradi v spomin na ta znameniti tabor skromen spomenik: Sokolski dom. Ta spomenik naj bi pričel poznim rodovom o dobi, ki je v njej pričel stopati Slovan na plan in ki so se v njej jele svetlikati prve zarije zlate svobode ter je pričela tudi borba za to svobodo.

Ta spomenik, ki naj bo priča o takratnem narodnem prebujenju, naj bo obenem simbol ljubezni do rodne grude, do naše države in do našega blagopokojnega Kralja Mučenika. Iz tega spomenika naj vzklije nov rod, ki mu bo vedno v srcu in mislih poslednja želja Viteškega Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja: Čuvajte Jugoslavijo!

Prosimo in pozivamo vso našo javnost, da prispeva za to plemenito akcijo. Naj ne bo nobenega društva, organizacije in korporacije, ki se ne bi odzvala temu pozivu, naj ne bo nobenega zavednega našega človeka, ki bi vsaj z dinarskim prispevkom ne omogočil uresničenja te akcije. Naj ne bo v naši banovini nobene občine, ki bi vsaj z malenkostnim zneskom ne prispevala na pomoč tej akciji!

Prispevke je pošiljati podružnični poštne hranilnice v Ljubljani na čekovni račun št. 14.083 (Sokolsko društvo št. Vid nad Ljubljano) s priloženim: za spomenik.

Častna predsednica: Franja Tavčarjeva, s. r. Predsednik: E. L. Gangl, s. r. Podpredsednik: Dr. Vladimir Ravnihar, s. r. Odborniki: Manica Komarova, Valentin Babnik, Albin Koman, dr. Arko, dr. Pipenbacher.

Da je prednji poziv predvsem za Sokolstvo važen, ni potrebno posebej poudarjati. Saj je vižmarškemu taboru kumovalo Sokolstvo in spomenik bo: Sokolski dom Viteškega Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Na pročelju Sokolskega doma bo marmornata plošča, na kateri bo vklesano posvetilo vižmarškemu taboru in na kateri bodo vklesani vsi dobrotniki (organizacije in korporacije) z zneski, ki jih bodo v ta namen darovali.

Naša dolžnost je, sestre in bratje, da podpremo predvsem to akcijo, da pokažemo našo disciplino, našo neomajno voljo, našo bratsko vzajemnost in slog.

Vsako društvo in četa v Dravski banovini naj žrtvuje v ta namen vsaj majhen znesek bodisi iz svoje blaginje, bodisi z nabiralno akcijo pri svojem članstvu.

Vsako društvo in četa naj javi višino poslanega prispevka tudi pristojni župi, da bo ista ob zaključku te važne akcije poročala o uspehu akcijskega odbora.

JEŽICA. — Prenovljeni Sokolski dom. Nad 2 meseca trajajoča dela s povečavo in preureditvijo dosedanjih

društvenih prostorov gredo zdaj h kraju in že dobro kažejo, da bo prenovljeni Sokolski dom dosti večji in uporabnejši od dosedanjega. Do 1925. leta smo imeli namreč na razpolago samo eno sobo obširno 21 m², ki je bila vse: telovadnica, knjižnica, predavalnica, zbornica. Nato pa smo kupili Rozmanovo delavnico in jo preuredili, da smo dobili dve sobi a 15 m², eno za slačilnico, drugo za zbornico in knjižnico, dobili smo uporabno pozorišče površine 33 m² in telovadnico površine 77 m². Pred dvema letoma je bil uveden še vodovod in zgrajeno stranišče, tako da je do letos površina vseh prostorov napram onim iz l. 1925. bila kar za 132 m² večja. Letos pa je občina kupila sosednje Bergantovo poslopje za občinsko hišo in je del nakupa v vrednosti 15.000 Din brezplačno prepustila Sokolu. Sokol je sestavil 13 članski gradbeni odsek pod predstvom br. Franje Cvetka, ki je takoj pričel z zbiranjem denarja in pripravo načrtov. Imeli smo srečo. Bratški Savez je poklonil 10.000 Din in dal 10.000 brezobrestnega posojila s 5 letno amortizacijo, ban br. dr. Marušič je poklonil 5000 Din, odsek je zbral 4000 Din in s temi 29.000 Din smo predarno pričeli z delom. Zidarska dela smo izvedli v lastni režiji, vodila pa jih je brezplačno in vestno tvrdka br. Edvarda Černiča st. iz Dravlj, ki je dala tudi brezplačno gradbeni les. G. stavbenik Fran Močenik je isto tako brezplačno dajal strokovne nasvete in načrte. Napram prejšnjemu stanju iz l. 1934, ko so vsi prostori merili 153 m², smo jih zdaj povečali na 235 m² in pridobili na novo izvrstno klet 20 m² površine in igralno sobo 13 m² površine, dočim je pozorišna od prejšnjih 33 m² povečana na 58 m², je torej izvrstna, le škoda, da je visoka samo 3,90 m, torej prenizka za vaje na orodju ob priliki telovadnih akademij. Ze te navedbe očrtujejo velik napredek napram početnim prilikam, ko je bila telovadnica prostorna 48 m², dočim je zdaj 639 m² in ko je od l. 1920. do l. 1925. vsa kubatura Sokolskih prostorov znašala 52 m³ napram sedanjim 1065 m³.

Zmanjkalo pa je sredstev za opremo telovadske slačilnice, inštalacijo prh in higienskih stranišč. Upamo, da tudi to še dočakamo. Prostor društva so torej dosti večji, upajmo, da se bodo povečali tudi vzgojni uspehi.

Prva prireditelj v novih prostorih bo proslava Ujedinjenja 1. decembra ob 20. uri.

Župa Maribor

GORNJA RADGONA. — Iz delovanja društva. Komemoracija. Založna vest o zločinskem atentatu na Viteškega Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja in prvega Sokola je globoko potrla srca obmejnih Sokolov — čuvajev naše skrajne severne državne meje. V zelo okusno okrašeni veliki občinski dvorani se je zbralo tako veliko število članstva, kot doslej še nikdar, k komemorativni seji za blagopokojnim kraljem Aleksandrom dne 14. oktobra 1934 ob 11. uri dopoldne. Šeje je otvoril društveni starosta br. Karl Mayrič, ki je z globoko zasnovanim spominjskim govorom opisal delovanje pokojnega vladarja kot državnika, vojaka, vojskovodjo in prvega Sokola. V globoki tišini in pazljivosti so poslušali prisotni njegov govor in le redko oko ostalo suho, ko je ob koncu svojega govora pozval br. starosta vse prisotne na izpolnitev pokojnikove oporoke: »Čuvajte Jugoslavijo«. Globoko ginjeno je nato članstvo zaklicalo trikratni »Slava«. Sledil je nato govor društvene prosvetiteljice s. Anice Stergerjeve o blagopokojnem kralju in deklaracija s. Klemenčičeve Mare, ki imajoči na umu veliki amanet: »Čuvajčasti s dve minute šutnje mesna je

je deklamiral O. Zupančičevo pesem: »Grobovi tulijo«. Dopoldanska žalna seja je končala s petjem državne himne, maršalatu dvora v Beogradu pa je bila odposlana žalna brzojavka.

Članstvo v krogih pa je sodelovalo tudi pri žalni manifestaciji, katero je priredila trška občinska uprava v sporazumu z vsemi lokalnimi društvi na dan pogreba blagopokojnega Kralja Aleksandra, dne 18. oktobra t. l. in sicer se je udeležilo zjutraj žalne maše in popoldne žalne manifestacije na prostem pred občinsko palačo in sicer v krogih. Na balkonu občinske palače, ki je bil okrašen z zelenjem in črtno, je bila pritrjena slika pok. Viteškega Kralja in pod njo napis njegove oporoke: »Čuvajte Mi Jugoslavijo«. Vzdolž ulice pred balkonom pa je bilo z meter velikimi črkami: »Čuvajmo Jugoslavijo«. Raz balkona je po končanem zvonjenju napovedal br. starosta Mayrič pričetek žalne manifestacije s peštrm sporedom, ki je potekla v splošni žalosti ter končala s trikratnim klicem »Slava« in »Živel Kralj Peter II.«

Obvezno predavanje za vse članstvo se vrši dne 25. novembra t. l. dopoldne ob pol 11. uri v 5. razredu tukajšnje osnovne šole. Članstvo se izrecno opozarja, da bode k zaprsegi, ki se bo vršila, dne 1. decembra t. l. dopoldne ob 11. uri v občinski dvorani, pripušeno samo ono članstvo, ki se bo tega obveznega predavanja udeležilo. Članstvo, ki se predavanja in zaprsege ne bo udeležilo ter svoj izostanek zadostno opravičilo, bo črtano iz seznama članstva v smislu navodil starešinstva br. Sokolske župe.

Božičnica revne sokolske dece se vrši letos v večjem obsegu v nedeljo, dne 16. decembra 1934 popoldne ob 15. uri v občinski dvorani. V fond za obdaritev siromašne sokolske dece prispeva društvo iz lastne blaginje znesek po 1000 Din. Nadalje je Pevsko društvo Zora v Gornji Radgoni ob priliki smrti pokojnega člana Skuhala Franca nabralo namesto venca na njegov grob za siromašno sokolsko dečo znesek 220 Din, skupno 1220 Din. Ker pa ta znesek nikakor ne zadostuje za obdaritev številne sokolske dece, je društvo razposlalo nabiralce k dobrotnikom, kateri se tem potom še posebej naprošajo, da prispevajo v ta fond v svojih močeh. Za vsak, pa bilo najmanjši dar, v naprej iskrena sokolska zahvala. F. S.

Župa Mostar

NEVESINJE. — Sokolska poljoprivredna izložba. Sokolsko društvo v Nevesinju sa svojih 17 sokolskih četa, u težnji da izvrši što življu propagandu na podizanju poljoprivrede, i ove godine je priredilo s uspehom svoju poljoprivrednu izložbu.

Društvena sokolana ispunjena je raznim poljoprivrednim proizvodima, koji svojim izgledom, veličinom i brojem prijatno iznenađuju posetioce.

Na prvi pogled opaža se, da je naročita pažnja posvećena stočnom bilju, što je pojmljivo, kada se uzme u obzir da je Nevesinje pretežno stočni kraj. Radi toga je vodstvo Sokola i nastojalo da se stočno bilje što više neguje.

Na prvom mestu padaju u oči primerci stočne repe (vrste: mamut i e-kendorf) prosečne težine 8 kg, što je jasan znak da ona ovde može da odlično uspeva. Na 1 dunumu može da rodi 10—20 m³, a kada se kravi, porod suve hrane, dnevno daje 10 kg ove repe izlučavanje mleka se podvstručiti. Na taj način će se povećati proizvodnja mleka u zimsko doba, dok je do sada bila vrlo ograničena.

Kraj je sam po sebi takav, da će mlekarkstvo u budućnosti donositi lepe prihode zemljoradniku. Zadržanim iskorišćavanjem postižeće se u najmanju ruku to, da seljak dode do dnevnog novca, koji mu je potreban, dok je u tu svrhu do sada prodavao seno i ostalu stočnu hranu i time dvostruko ubijao svoje gazdinstvo.

Pored repe, vidi se da je i lucerki posvećena velika pažnja. Kao i repa i lucerka je u ovim krajevima bila nepoznata, dok je Sokolstvo nije počelo preporučivati. Ove godine je dala mestimično i po 4 ploda, što je za nevinjske klimatske prilike odličan uspeh, jer je 900 m visoko nad morem.

Pored tako obilnog ploda, koji daje lucerka, važno je i to da 1 dunum lucerništa za 3 godine privuče iz vazduha azota u vrednosti od oko 300 dinara, te tako popravlja zemlju, pa nije čudo da Sokoli svim silami nastoje da se ona u što većoj meri neguje.

Grahorica, koja daje odlično seno i popravlja zemljište, sejala se u prilicnoj količini i dala je zadovoljavajuće uspehe.

Ljudska ishrana ovih brdskih krajeva, dok Sokolstvo nije prenelo težište svoga rada na selo, bila je slaba. Na izložbi se vidi i u tom pogledu vidno nastojanje i želja za napretkom. Izloženi su odlični primerici kupusa, futoška vrsta, u pros. težini: 6 kg, koji naročito otkuću i po kakvoći i po veličini od domaćeg, koji se ranije jedino ovde odgajao.

Krompir je uspeo također vrlo dobro. Izloženi su primerci prosečne težine 1.25 kg. Obzirom na to, da se krompir kao semena biljka brzo degeneriše, to je i kulturni krumpira, koji ovde odlično uspeva, posvećena također dovoljna pažnja.

Razne vrste graha su izložene, a tetovski je najbolje uspeo. Izložene su i razne vrste tikava, koje također vrlo dobro uspevaju. Kukuruz, za koji se do sada mislilo da ovde ne može uspevati, također se neguje i to s uspehom, a naročito na boljim zemljama. Zapažen je pored domaćeg hercegovačkog i kukuruz »zuban«.

Marljivim nastojanjem proizvedene su odlične vrste ozime, pšenice i raži, koje odgovaraju ovim klimatskim prilikama. Kao retkost na izložbi je goli jerusalimski ječam, koji je do sada bio gotovo nepoznat.

Izložene razne vrste jabuka dokazuju, da se voćarstvu posvećuje dovoljna pažnja. Ističe se zlatna zimka parmenka, koja po svojoj rodnosti i otpornosti predstavlja odličnu vrstu u ovom srezu, i koju bi trebalo najviše zasadiavati.

Zapažen je i sirup od šećerne repe, kao i sama repa, koja također može uspevati ovde.

Izložene preradevine od lana dokazuju, da će se i lan u većoj meri proizvoditi.

Vešto, upravo inteligentno, izradeno platno od lana, koje su sami seljaci napravili, dokazuju da naš svet ima i volje i smisla za svaku korisnu akciju, samo kada ima ko da ga uputi i da mu otvori oči.

Ko zna na kojem je nivou bila poljoprivreda u ovim krajevima, samo unazad 6—7 godina, pa kad dode na ovu izložbu, mora se i nehotično zadiviti uspesima, koji su do sada postignuti, a do kojih se nikada ne bi došlo da nije bilo smišljenog i konstruktivnog rada; da se težište sokolskog rada nije prenelo na selo.

Ova izložba je jedan od rezultata koje je postiglo Sokolstvo, a koje je sebi stavilo u zadatak da nesebičnim i korisnim radom podigne svoj narod. Ona će mu dati novog impulsa za što uspešniju i korisniju akciju na dobru svoga naroda.

Izložbu je otvorio zamenik starešine Sokolskog društva brat S. Orović, nakon čega je brat M. Sadiković održao predavanje o zadrukarstvu. Izložbu je posetilo u toku dana oko 500 lica.

Bratska Sokolska župa u Mostaru poslala je na izložbu braću: zamenika starešine župe brata Marčića; članove uprave: brata Gajića, Tamindžića i Bajčića, koji su učestvovali i na sokolskoj konferenciji održanoj u 7 sati na večer, gde su svojim vatrenim i lepim govorima mnogo doprineli na širenju sokolske misli. M. S.

OREBIĆ. — Komemoracija Rapalskog dana. Inicijativom Sokolskog društva u mestu proslavljena je 11. o. m. 14. godišnjica nesrećnog rapalskog ugovora. Posle službe božje skupio se sav narod u dvoranu čitaonice »Sloga«. Starešina S. d. otvorio je zbor s nekoliko reči i predao reč sestri Radojki Dragoljović, nast. grad. škole, koja je u tihom, sočnom i dirljivom predavanju o našim izgubljenim krajevima izmamila svačiju suzu. Posle predavanja učenica Jerko recitovala je pesmu od M. S. V.: »Evropi na Rapalski dan«. Zbor je završen klicanjem Jugoslaviji i Kralju Mučeniku.

Župa Novi Sad

CRVENKA. — Primer za ugled. Opštinski činovnici opštine Crvenke dali su ovome društvu 2000 Din na mesto venca na odar blaženopokojšem Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju.

Župa Sušak-Rijeka

BAŠKA. — Komemoracija. Na dan pogreba Viteškog Kralja Ujedinitelja održalo je naše društvo žalobnu komemoraciju u dvorani stručne škole. U 8½ skupila su se pred školom sve sokolske kategorije, školska deca s učiteljstvom, mesna društva i mnoštvo naroda, da u tužnoj povorci krenu k mesnoj crkvi i pomole se za Njegovu veliku dušu. U povorci je nošena slika Mučenika Kralja obavita crninom, a ispred nje je Sokolica nosila prelomljenu sveću. — Velika tuga i suze na svačijem licu.

Posle žalobne službe u crkvi povorka se, predvođena Sokolima i zastavom u crnini, vratila k školi. Samo maleni deo naroda mogao je u dvoranu, ostalo mnoštvo je ostalo pred školom, da makar iz daleka prisustvuje tužnoj priredbi. Dvorana je bila sva u crnini s ukusnim postoljem, na kojem je visela slika Kralja — Viteza, a povrh nje zlatna kruna. Voštanice, cveće, zelene palme i počasna straža Sokola — sve je to izazivalo potresni dojam, dozivajući nam u pamet tešku stvarnost. Nijedno oko nije ostalo suvo, kad je mala Dinka Dujmović recitala Jerotovu »Našem dobrom mrtvom Kralju«. Brat starešina Fr. Katarinić održao je potresni govor, koji nas je sve duboko ganuo. — Završio je pozivom, da se zakunemo na vernost Mladom Kralju, je Jugoslaviju. — Posle održane po-

časti s dve minute šutnje mesna je glazba otvirala žalobni komad. Poslano je brzojavno saučesće maršalatu Dvora.

Kroz celi dan Sokoli u odori čuvali su stražu kraj postolja, a narod je neprestano defilovao kroz dvoranu šapćući molitve za svoga mrtvog Kralja i napačenu domovinu.

9 novembra, na tridesetnicu Mučnikove smrti ponovno smo organizovali žalobnu povorku i u crkvi se pomolili za Veliku dušu.

Župa Šibenik-Zadar

FILIPJAKOV. — Komemoracija. Tragična smrt Kralja — Mučenika zavela je u duboku crninu celu zadersku krajinu. Nema ni najzabitnijeg sela, gde nije narod iskazao svoju žalost za Ocem svojim — Viteškim Kraljem. U svim mestima održane su zadušnice, kojima je pored pretstavnika vlasti i društava prisustvovalo i čitavo selo. I oni, koji se retko vide u crkvi, tada su prisustvovali. A tko da opiše bol i bolne uzdisaje?

Sokolske pak jedinice održale su komemoracije u svojim prostorijama, koje su svojim crninom davale tužan izgled. Slika Viteškog Kralja prekrivena crninom u cveću i sa zapaljenim voštanicama izazivala je svakome suzu.

Sokolska četa Filipjakov održala je komemoraciju na dan sahrane Kralja — Mučenika. Pomenu u crkvi prisustvovalo je celokupno članstvo, školska deca svi meštani bez razlike. U crkvi je mesni župnik progovorio narodu o bolu koji nas je zadesio smrću Kralja — Ujedinitelja, a sokolski podmladak sa sestrom Peroš otpjevao je na koncu himnu.

Posle pomena u crkvi, u Sokolani se sakupilo čitavo selo, gde je br. starešina Boreli održao govor iznoseći dela i patnje Kralja — Mučenika. Svojim dirljivim rečima izazivao je kod prisutnih plač i jecaj, a na koncu je uskliknuo »Slava Viteškom Kralju Aleksandru II« i »Živeo Kralj Peter II«.

Odaslan je telegram maršalatu Dvora pun bola za Blaženopokojnim Kraljem i vernosti za Mladog Kralja. Narod se tiho i pogruženo razišao svojim domovima, te još i danas stoji pod teškim dojmom tragične smrti, ali i pripravan da do kraja ispuni zavet »Čuvajte Jugoslaviju«.

Župa Tuzla

SREBRENICA. — Gradnja doma. Sokolsko društvo u Srebrenici pristupilo je gradnji svoga doma, koji će se zvati »Dom Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja«. Dom će se sagrađiti najkasnije do konca meseca jula 1935 godine. Kraljevska banska uprava u Sarajevu dala je subvenciju od 10 tisuća dinara za izgradnju ovog doma. Sokolsko društvo u Srebrenici živo radi na osnivanju sokolskih četa u srebreničkom srezu.

Župa Varaždin

VARAZDIN. — Komemoracija na teritoriju varaždinske župe. Sokolsko društvo Mursko Središće čim je saznalo za mučeničku smrt Viteškog Kralja Aleksandra pozvala je u sokolski dom celo selo, da mu objavi tu potresnu vest. Pretresne bijahu prostorije doma da prime toliki broj naroda, koji je zaprepašten ovim strašnim događajem sa suzama u očima, glasno proklinjao neprijatelja preko Mure i njegove plaćenike. Tom prigodom govorili su braća starešina Grabar i pretsednik opštine Bodlović. Nakon njihovog govora narod je sponatano dizao ruke i zakleo se na vernost Njegovom Veličanstvu Kralju Petru II. Sledećeg dana održana je u domu zajednička komemoracija Sokola i vatrogasaca, koji su položili zakletvu Mladome Kralju. Prečitana je okružnica župe te su odoslani sažalni telegrami Kraljevskom namesništvu i Savezu. Društvo je sa svim kategorijama prisustvovalo i pomenima u crkvi. Naroda je bilo toliko, da je katalfalk morao biti postavljen izvan crkve i narod ga je celoga zasuo cvecima i cvećem. Sokolska četa Trnovec

Čuvajte Jugoslaviju!

Napisi na kartonu za okvire 50 × 35.

Latinicom i ćirilicom. — Cena po komadu Din 3.—. Narudžbe prima

Jugoslovenska sokolska matica, Ljubljana, Narodni dom

ROSIJA-FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

u prisuću svojih kategorija i članova Narodne čitaonice te brojnoj seljaštva van tih kategorija, održala je žalobnu sednicu 14. oktobra, na kojoj je govor o životu i radu ovde toliko ljubljenoj Kralji držao brat Juraj Potočnjak. Pred velikim brojem seljaka te članovima Sokolske čete Pušćine i vatrogascima održao je komemorativno predavanje načelnik čete brat Dragan Zuber. Sokolska četa Gardinovec održala je žalobno selo u školskim prostorijama, koje su bile prepune Sokola, vatrogasaca i ostalog sveta. Pred Kraljevom slikom gorele su sveće, a narod je klečeći molio pred Njegovom slikom i sa suzama i jecanjem slušao govore braće starešine Bacingera, prosvetara i recitaciju sestre tajnice. Nakon čitanja župske okružnice i odaslanja sažalnice razišao se je utučen narod svojim kućama. Komemorativni govor na žalobnoj sednici čete Pribislavac održao je brat Jure Jurčić. Saslušan je pomno od sveg članstva i seljaštva celoga sela. Na sahranu Velikog Kralja odaslan su izaslanici čete, a velikom žalobnom zboru i Čakovcu prisustvovala je četa sa svim svojim članstvom.

Sokolska četa Breznica odala je poštu blaženopamćenom Kralju Aleksandru na taj način, da je održala dve žalobne sednice. Prvu za članstvo i seljaštvo, a drugu za decu. Govorili su braća starešina Margetić i prosvetar. Sve članstvo prisustvovalo je i pomenima. Četa Zasadbreg održala je komemoraciju na kojoj su govorili o Kralju Mučeniku braća starešina Perhoć i prosvetar Cinček. Pročitani su i proglas Saveza. Prisustvovala je i vatrogasna četa. Sokolsko društvo Lepoglava održalo je dva žalobna zbora. 12. X nakon molitve u crkvi krenulo je sve članstvo, razna društva i mnoštvo naroda u »Narodni dom Prestolaslednika Petra«, gde je vanredno dirljiv govor o pokojnom Kralju održao brat starešina Borivoje Spasojević. Na dan pogreba održana je zajednička komemoracija svih društava uz veliko prisustvovanje seljaštva. U žalobno prisustvovala je velikom brojem započeo je zbor radio prenosom pogrebne svečanosti. Nakon zadušnica svi su se vratili u dom, gde je predavanje o ljubljenoj Kralji održao brat prosvetar Hugo Toplak. Svršetak njegovog govora, u kome je istaknuo dužnost sviju za očuvanje naše Otadžbine, popraćen je burnim klicanjem »Čuvajmo Jugoslaviju!«

VARAŽDIN. — V župski prednjački tečaj. Od 4 do 14. novembra o. g. održan je peti župski prednjački tečaj. Susretljivošću ravnatelja Čakovačke Učiteljske škole, brata Dušana Temešina i profesora brata Jelačića, održan je tečaj na internatskoj bazi u samom zavodu Učiteljske škole, gde su polaznici tečaja bili besplatno nastanjeni i uz jeftinu cenu prehranjeni. — Tečaj je završilo 54 članova i 11 članica. Od toga su 2 člana i 10 članica učitelji ili učiteljski kandidati, a svi su ostali seljaci te par trgovačkih pomoćnika. Predavalo se dnevno od 7½ do 11½ i od 14 do 18 sati. Predavali su se predmeti: Ideologija, administracija, prosvetni rad, Sokolstvo i selo, povest Sokolstva, anatomija, fiziologija i prva pomoć, Tirshev sustav, igre, proste vežbe, strojeve i rajalne vežbe, vežbe na glavnim i sporednim spravama, laka atletika, borilačke vežbe, vežbe sa spravama, praktično vežbanje vodstva vrsta i asistencija, metodika i uzgoj, fiziološke vežbe, sokolsko pevanje, skupine i javni nastupi te Sokolstvo i sport. Predavali su braća: Suligoj 21 sat, Mežnarić 14, Kerec 12, Deduš 5, Sabljak 4, Iskra 3, dr. Purić 3, Brun 2 i Rozgaj 2 sata te sestra Stjeh 4 sata.

Na kraju tečaja održan je ispit za vodnike(ce) seoskih sokolskih četa, koji je položilo 34 članova i 9 članica, a 4 člana su istodolno položila i društveni prednjački ispit.

Disciplina i drugarstvo za vreme tečaja bilo je na pravoj sokolskoj visini. Održana je jedne večeri diskusija a pre vežbi brojni nagovori. Svakog dana čitan je životopis Blaženopamćenog Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Na završetku tečaja održan je sastanak, na kome je vodio tečaja, brat župski načelnik Suligoj razdelio uverenja o polasku tečaja. Tom zgođom održali su prigodne govore braća starešina župe Belčić, prets. žup. prosv. odbora prof. Deduš, prof. Jelačić i jedan tečajnik.

Uspehu tečaja pomoglo je i Sokolsko društvo Čakovec. Na trošak župe polazilo je tečaj 53 članova i članica.

BEDNJA. — 9. XI o. g. održano je u ovdšnjoj rimokatoličkoj crkvi žalobno Bogoslužje u pomen Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. — U crkvi je bio načinjen lepo ukrašen odat sa slikom Blagopočinšeg Kralja, a okolo odra sačinjavali su spalir Sokolovi i članovi ove čete sa zastavom.

11. XI o. g. proslavila je ova četa dan šutnje. 10. XI održali su prednjaci, koji su nastavnici mesne osnovne škole, govore u svojim razredima o Lizi naroda.

U nedelju u 8 sati prisustvovali su članovi Bogoslužja u rimokatoličkoj crkvi gde im je održana propoved o važnosti i značenju mira.

Posle toga održao je predavanje »O miru« prosvetar brat Šoš, a iza njega sestra Flego »O Rapalu«.

STRAHOMINEC. — Osnivanje čete. Po odobrenju Sokolske župe Varaždin održana je 4. novembra u Strahomincu konstituirajuća skupština, na kojoj se doneo zaključak da se osnuje Sokolska četa. Od Sokolske župe bio je izaslanik predsednik župskog prosvetnog odbora brat Vladimir Deduš. Matično društvo Čakovec zastupao je društveni i okružni prosvetar brat Martin Ribarić.

Skupštinu je otvorio sam sazivač brat Ljudevit Jan, upravitelj škole, koji je u svom tužnom govoru komemorirao blagopokojnog Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Prisutni kliču: Slava! Brat Ribarić održao je predavanje o sokolskoj ideologiji, a brat Deduš o naročitim funkcijama pojedinih funkcionera i o organizaciji. Prisutni su bili upoznani s Pravilnikom sokolske čete. Iza kako su skupštinaru pomnivo saslušali razlaganja braće odlučili, da će pristupiti kao članovi, te osnovati Sokolsku čet. Izabrana je ova uprava: starešina Ivan Šojber, predsednik općine, zam. starešine Antun Bratković, železničar, tajnik Slavko Sinković, opć. beležnik, blagajnik Đuro Jaklin, redar, načelnik Fr. Jagec, mehaničar, zam. nač. Viktor Jagec, trgovac, načelnica Marija Gudel, učiteljica, prosvetar Ljudevit Jan, upravitelj škole, drugi odbornici: Koloman Tisaj, Mirko Posavec, Josip Varga, Ivan Bujan, Nadzorni odbor Ivan Košak, opć. blag. i Josip Kovač, ratar.

Članarina je određena 1 Din mesečno. Iza toga održana je prva sednica uprave pod vodstvom župskog prosvetara. Tu se uputilo braću detaljno u

administrativne i druge poslove, što ih čeka na polju Sokolstva.

Vežbača članova primljeno je 22, naraštaja 22, a ostalih članova 16.

Nadamo se, da će ta četa uspevati, te da će pripadnici i točno i savjesno ispunjavati, ovde na granici svoje dužnosti i: Čuvati Jugoslaviju.

Župa Vel. Bečkerek

BOČAR. — Konstituisanje prosvetnog odbora. Prosvetni odbor Sokolskog društva Bočar održao je svoju prvu sednicu 12. novembra t. g. na kojoj se je konstituisao prosvetni odbor ovako: predsednik brat Milan Kapetanov, učitelj, tajnik brat Borivoje Gligorin, opšt. p. beležnik, knjižničar brat Jovan Lajtner, učitelj, novinar i izvestilac za sokolsku štampu brat Sredoje Dopov, opšt. činovnik, izvestilac za prosvetovanje s. Zorka Kalak, učiteljica, izvestilac za nagovore pred vrstom br. Sredoje Dolov, opšt. čin., vođa dilemanske sekcije br. Robert Pospjil, učitelj, vođa pevačkog hora i tamburaškog orkestra br. dr. Pavle Kopas, opšt. lekar.

Sem toga je na istoj sednici rečeno, da se u toku meseca decembra održi sokolska idejna škola.

Župa Zagreb

KRAPINA. — † Brat Ivica Rajter. Pokopasmo uzor-sokola i uzor-Jugoslavena. Dana 12. novembra u 8½ ujutru izdahnio je svoju plemenitu sokolsku dušu načelnik Sokolskog društva Krapine i načelnik Zagorskog sokolskog oružja br. Ivica Rajter. Sokolsko društvo i posebno vežbači u znak osobite svoje ljubavi i pijeteta položili su mu na grob prekrasne vence u narodnim bojama i izdali za nj osmrtnice. Dok je pokojni brat ležao na odru braća vežbači davali su mu posve spontano počasnu stražu. Sokolske čete iz okolića, koje su mogle biti pravodobno o toj smrti obavestene došle su na sahranu u velikom broju. Prisustvovala su čete iz Radoboj, Začretja, Durmanca, Lepajaca, Zaboka i t. d. Domaće društvo sudelovalo je sa zastavama u punom broju svih kategorija. Braća Sokoli iznesli su na svojim ramenima drago telo pokojnog brata u mrtvačku kola. Župa zagrebačka zastupao je na sahrani zamenik žup. načelnika i kondukt obavio je mesni župnik nika br. Vajnhard. Blagoslov mrtvog vč. g. Mirko Hranilović uz asistenciju gvardijana Franjevačkog samostana i kapelana. Gradanstvo je došlo na sahranu u vrlo velikom broju.

Pokojni Ivan Rajter rodio se je 1901. g. u Trstu. Godine 1918 stupio je kao naraštajac (trgovački naučnik) u Soko u Ptiju. Zato vreme sudeluje kao dobrovoljac u koruškim borbama. Kada je 1920 stupio u kadar u Slav. Brodu produžuje svoje sokolsko delovanje i kao vojnik aktivno radi — radi tako da ostaje i posle otsluženog kadra u Brodu kao zamenik načelnika, a kasnije sve do 1928. g. i kao načelnik. God. 1928. došao je stalno u Krapinu no kao jugoslovenski Soko nije bio član tadanjeg Hrv. Sokola, ali kada je 5. marta 1930. g. i ovde osnovan Soko K. J. on se odmah najaktivnije angažuje te je od osnutka okružni načelnik Zagorskog sokol. okružja i zamenik društvenog načelnika, a od prostogodišnje skupštine i društveni načelnik.

Na sprovodu pred svećenstvom i sveukupnim gradanstvom i Sokolstvom odzao mu je poslednji pozdrav tajnik Sokolskog društva Krapina br. Ivan Ajler.

ZAGREB VII. — Poklonstveni put Sokolstva i gradana iz Zagreba na Oplenac. 1. decembra ove godine na obilnicu dana našeg narodnog oslobođenja i državnog ujedinjenja putuju Sokoli i gradanstvo grada Zagreba i okolice na Oplenac, da se poklone i odadu poštu zajednički, Seni svog Velikog Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja.

Sokolsko društvo Zagreb VII došlo je u tu svrhu od Ministarstva saobraćaja posebni i povlašćeni voz iz Zagreba do Arandelovca i natrag uz pogodovnu cenu sa 75% povlastice tako, da cena voza za auto i natrag stoji 122 Din a podvoz autobusima, koji su isto već osigurani 28 Din svega 150 Din po osobi.

Voz polazi iz Zagreba 30. XI u 16 sati i 30 min., a stiže u Arandelovac 1. XII oko 7 sati ujutro. Odavde prevoz autobusima na Oplenac.

Voz će imati svoj bife s normalnim cenama, tako da učesnici nisu primorani na stanicama silaziti i kupovati skuplju i lošiju hranu.

Sokolsko društvo Zagreb VII želi ovu dobivenu povlasticu putovanja deliti sa svim ostalim bratskim sokolskim društvima i četama zagrebačke župe, kao i susednih sokolskih župa, te ujedno pruža mogućnost i svim ostalim nacionalnim udruženjima i gradanstvu, da se ovome hodočašću priključe i putuje uz istu povlasticu na Oplenac, da se zajednički poklonimo Sjeni i odamo poštu pieteta i narodne zahvalnosti pred svetim grobom našeg Velikog Kralja Mučenika.

Sokolstvo će pred grobom svog Viteškog Kralja u stroju pod zastavom položiti zavet na čuvanje i održanje predanog nam svetog amaneta »Čuvajmo Jugoslaviju« kod koga će svi učesnici prisustvovati.

Istovremeno položice Sokoli svoju obilnatu zakletvu na vernost i odanost svome ljubljenoj starešini Nj. Vel. Kralju Petru II.

Posle toga razgledavanje zadužbine Uzvišenog Doma Karadorđevića i istorijske Topole. Posle podne povrat autobusima do železničke stanice Arandelovac, odakle kreće voz u 18 sati za Beograd, gde stiže oko 20 sati. U Beogradu se ostaje preko noći i u nedelju ceo dan za pregledavanje prestonice. Zajednički konak osiguran je u Beogradu u sokolanama, a tko želi da mu se osigura konak u hotelu neka to prijavi Sokolskom društvu Zagreb VII prigodom prijave i uplate vozne karte. Iz Beograda polazi voz 2. XII u 18 sati, a u Zagreb stiže u ponedjeljak u jutro oko 4 sata.

Ishrana je osigurana za učesnike u svim mestima zadržavanja uz vrlo povoljne cene. Sokolsko društvo Zagreb VII šalje konačnu napred, koji će osigurati i spremiti sve što je učesnicima potrebno kod njihovog zadržavanja na Oplenec i u Beogradu.

Prijave učesnika i uplate vozni karata za vožnju železnicom i autobusima po napred označenoj ceni, primaju se svakodnevno kod Sokolskog društva Zagreb VII u kancelariji, Vasičtonov trg br. 3/1. kat nad kavanom Astorija, telefon br. 99-74 preko dana i u sokolani škola na Kaptolu, telefon br. 58-67 počam od 12 pa do 25 ovog meseca.

Svaki učesnik kod prijave i uplate dobije odmah voznu kartu za železnicu i autobus s oznakom njegovog broja vagona i sedala.

Radi ograničenog broja vagona i sedala — jer voz će ići ubrzanom vožnjom — mole se učesnici, da se s prijavama i uplatama požure, kako ne bi ostali bez mesta za ovaj povlašćeni posebnj voz i propustili priliku koja im se pruža vrlo povoljno.

Sokoli putuju u sokolskim odorama, a koji nema odore u pristojnom građanskom odelu sa sokolskom značkom. Za ostale učesnike poželjno je da obuku tamna odela. Sve s crnim trakama — florum — na levom rukavu. Narodna odela imaju svaku prednost.

Sve daljne eventualno potrebne informacije za ovaj put mogu se dobiti usmeno i telefonom kod Sokolskog društva Zagreb VII na telefonske brojeve 99-74, 58-67, 28-10 i 36-34.

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake, lepake za sokolske prireditve Vam izdela Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mladinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnem tisku. / Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigovoznica. Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA
V LJUBLJANI
PODRUŽNICA
V MARIBORU
Tyrševa ulica šte. 44

UČITELJSKA TISKARNA

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 6

Preporučamo tvrtke, koje oglašuju u Sokolskom glasniku!

Na novo izašlo iz štampe!

ING. KOSTA PETROVIĆ:

Gradjevine za telesno vežbanje

PRVA KNJIGA:

O telesnom vežbanju i vežbalištima; Posebna vežbališta i posebne vežbaonice

sa 170 slika na 45 tabela u posebnom svesku

Cena knjizi sa 440 stranica velikog formata:

broširana Din 170—, povez. u platno Din 200—

Ova knjiga je prvo delo u jugoslovenskoj literaturi, u kojem su prikazane potrebne građevine za pojedina posebna vežbališta kao i opisane odgovarajuće grane telesnog vežbanja te je usled toga vrlo potrebna svim organizacijama, koje se bave bilo kojom granom telesnog vežbanja, kao i svima onima, koji se bave gradnjom posebnih vežbališta i vežbaonica.

Knjiga se naručuje kod

Jugoslovenske sokolske mafice
Ljubljana — Narodni dom

koja je izdala ovu knjigu u cilju, da pomaže smišljeno i racionalno podizati potrebne građevine za telesno vežbanje.

KR. DVORSKI DOBAVLJAČ

Prva jugoslovenska industrija športskih potrepština

M. DRUCKER
ZAGREB • BEOGRAD

ŠPORT - KMET
LJUBLJANA, Aleksandrova c. 7

Izašao novi zimsko-sportski katalog
Mušterije iz Ljubljane neka se obraće na

